

Опьянение молитвой

О чем мы на самом деле просим в молитвах
Рош а--шана?

Еврейское озарение

Знакомство с учением Ребе

НИЦАВИМ

דварים

לעילוי נשמת אמנו וזקנתנו
האשה החשובה מצויינת במדותיה
בעלת מסירות נפש

מרת דבורה ע"ה גרינברג

בת הרה"ח ר' אהרון מענדל

נפטרה אור ליום ג' - כ"א מנחם אב תשפ"ג

В память о нашей маме и бабушке

Дворе Гринберг

Дочери раввина Аарона Мендела Хазана

Она жертвовала собой ради еврейства
Покинула этот мир 21 Менахем-Ава 5783

For sponsorship opportunities, email info@jewishinsights.org

Published and Copyright 2024 by

Shluchim Office International

816 Eastern Parkway, Brooklyn, NY 11213

718.221.0500

5785 - 2025

Founded in 2008 in memory of Rabbi Gabi and Rivky Holtzberg OB"Y
Shluchim of the Rebbe to Mumbai India

А. Благочестие или пьянство?

Ребе

40 дней покаяния

В афтаре первого дня Рош а-шана (в начале книги пророка Шмуэля) рассказывается история Ханы, жены Эльканы. Поначалу Хана была бесплодной, но затем, благодаря своей молитве (Мишкане в Шило), удостоилась сына – пророка Шмуэля.

בהפטרת¹ יום ראשון של ראש השנה (תחילת ספר שמואל)² מסופר אודות חנה, אשת אלקנה, ותוכן הסיפור, שבתחילה היה מצב ש"לחנה³ אין ילדים"⁴, ואחר כך, על ידי תפלתה (בהיותה בשילה במשכן) נפקדה בבן - שמואל הנביא.

ПЕРВОИСТОЧНИК 1 Шмуэль I, 1:1-3

И был один человек из Раматаим Цофим, с Эфраимского нагорья, и имя его Элькана, сын Йерохама, сына Элиу, сына Тоху, сына Цуфа, эфраимитянин. И у него было две жены: одну звали Хана, а другую – Пнина. У Пнины были дети, а у Ханы детей не было. И поднимался этот человек из своего города постоянно, чтобы поклоняться и приносить жертвы Г-споду Воинств в Шило.

וַיְהִי אִישׁ אֶחָד מִן הָרְמָתִים צוֹפִים מֵהָר אֶפְרַיִם, וְשֵׁמוֹ אֱלִקָנָה בֶּן יִרְחָם בֶּן אֱלִיהוּא בֶּן תָּחוּ בֶּן צוּף אֶפְרַתִּי. וְלוֹ שְׁתֵּי נָשִׁים, שֵׁם אַחַת חָנָה וְשֵׁם הַשֵּׁנִית פְּנִינָה. וַיְהִי לְפָנֶיהָ יִלְדִים, וּלְחָנָה אֵין יִלְדִים. וְעָלָה הָאִשׁ הַהִוא מִצִּירֹו מִיָּמִים יָמִימָה לְהַשְׁתַּחֲוֹת וּלְזָבַח לַה' צִבְאוֹת בְּשִׁילָה....

Семейная междоусобица

И вот настал день, и принес жертву Элькана. И уделял он Пнине, жене своей, и всем ее сыновьям и дочерям доли, а Хане уделял лучшую долю, ибо любил Хану, хотя Г-сподь затворил чрево ее.

וַיְהִי הַיּוֹם, וַיִּזְבַּח אֱלִקָנָה. וַנֶּתֶן לְפָנֶיהָ אֶשְׁתּוֹ וּלְכָל בְּנֶיהָ וּבָנוֹתֶיהָ מְנוֹת. וּלְחָנָה יָתֵן מְנָה אַחַת אֶפְסִים כִּי אֵת חָנָה אָהָב וְהָ סָגַר רַחֲמָהּ.

Мецудат Давид

«Лучшую долю»: то есть – избранную по красоте.

מְנָה אַחַת: רוֹצָה לֵאמֹר: מִיְחָדָת בְּיוֹפִי.

«Г-сподь затворил чрево ее»: и не рожала

וְהָ סָגַר רַחֲמָהּ: וְלֹא יָלְדָה, וְהִיְתָה

3 שמואל-א א, ב.
4 וכבר נתבאר פעם בארוכה (ראה גם תו"מ חע"ח ע' 73. וש"נ) ההוראה מזה – על יסוד תורת הבעש"ט (ראה כש"ט בהוספות סמ"ד. וש"נ) עה"פ "ויהי לפנינה ילדים ולחנה אין ילדים" (מהנחה בלתי מוגה).

1 מכאן עד סוסי"ב – הוגה ע"י כ"ק אדמו"ר שליט"א (באידית), ונדפס בלקו"ש ח"ט ע' 291 ואילך. במהדורא זו ניתוספו עוד איזה ציוני מ"מ וכמה פרטים מהנחה בלתי מוגה.
2 מגילה לא, א ("זמפטירין בחנה"). טושו"ע (ואדה"ז) או"ח סתקפ"ד ס"ב (ס"ז).

она и горевала. И поэтому он выказывал ей особую любовь, чтобы облегчить ее печаль.

И сильно досаждала ей соперница, побуждая её роптать на то, что Г-сподь затворил чрево ее.

Ялкут Шимони, Шмуэль I, 1:77

«И сильно досаждала ей соперница» — досаждала снова и снова. Что она говорила ей? «Купила ли ты своему сыну судар (платок), хитон и халат?»

Сказал рабби Нахман бар Аба: «Пнина вставала рано и говорила Хане: “Разве ты не встаешь, чтобы умыть лица своих сыновей, прежде чем они пойдут в школу?” В шесть часов она говорила ей: “Хана, разве ты не встаешь, чтобы встретить своих сыновей, которые возвращаются из школы?”»

Рабби Танхум бар Аба сказал: «Они сидели за едой, и Элькана раздавал каждому из своих сыновей его долю. Пнина намеренно расстраивала Хану, говоря Элькане: «Дай этому сыну его долю, этому сыну его долю, а этому ты не дал его долю».

Так бывало каждый год: каждый раз, когда она ходила в дом Г-спода, та досаждала ее. И плакала она, и не ела.

И сказал ей Элькана, муж ее: «Хана, почему плачешь ты? И почему не ешь ты? И почему скорбит сердце твое? Разве я не лучше для тебя десяти сыновей?»

Молитва из глубины сердца

И встала Хана после того, как они поели и попили в Шило; а священник Эли сидел на сиденье у дверного косяка храма Г-спода, и горько плакала, и дала обет, и сказала:

מִצָּרָה. וְלִזְזָה הָרָאָה לָהּ חֲבֵה יִתְּרָה לְהַפִּיג צָעִרָה.

וְכַעֲסָתָה צָרָתָה גַּם כָּעַס בְּעֵבֹור הִרְעָמָה כִּי סָגַר ה' בְּצֵד רִחְמָה.

מָה הִיתָה אוֹמֶרֶת לָהּ: "לָקַחְתָּ לְבָנֶךָ גָּדוֹל סוּדָר וְכִתְנֹת וְחָלוּק?"

אָמַר ר' נַחֲמָן בַּר אָבָא: הִיתָה פְּנִינָה מְשַׁכְּמֶת וְאוֹמֶרֶת לְחָנָה, "אֵין אֶת עוֹמְדֹת וּמִרְחֻצַּת פְּנִינָהם שָׁל בְּנִיךָ, כְּדֵי שְׂיִלְכוּ לְבֵית הַסֵּפֶר?" וּבָשָׂש שְׁעוֹת הִיתָה אוֹמֶרֶת לָהּ, "חָנָה, אֵין אֶת עוֹמְדֹת וּמִקְבְּלֹת בְּנִיךָ שְׂבָאוּ מִבֵּית הַסֵּפֶר?"

רַב תַּנְחוּם בַּר אָבָא אָמַר: הָיוּ יוֹשְׁבִים לֶאֱכֹל, וְהָיָה אֶלְקָנָה נוֹתֵן לְכָל אֶחָד וְאֶחָד מִבְּנָיו חֵלְקוֹ, הִיתָה פְּנִינָה מִתְפַּנֶּנֶת לְהַכְעִיס אֶת חָנָה וְהִיתָה אוֹמֶרֶת לְאֶלְקָנָה, "תֵּן לְזֶה בְּנִי חֵלְקוֹ וְלִזְזָה בְּנִי חֵלְקוֹ — וְלִזְזָה לֹא נִתְּתָה חֵלְקוֹ".

וְכֵן יַעֲשֶׂה שָׁנָה בְּשָׁנָה מִדֵּי עֲלִיתָה בְּבֵית ה' בֶּן תִּכְעַסְנָה...

וּתְבַכֶּה וְלֹא תֹאכֵל. וַיֹּאמֶר לָהּ אֶלְקָנָה אִישָׁהּ, "חָנָה, לָמָּה תִּבְכִּי, וְלָמָּה לֹא תֹאכְלִי, וְלָמָּה יֵרַע לְבָבְךָ? הֲלוֹא אֲנִי טוֹב לָךְ מִעֲשָׂרָה בָּנִים".

וּתְקַם חָנָה אַחֲרֵי אֲכֹלָה בְּשִׁלָּה וְאַחֲרֵי שְׁתָּה, וְעָלִי הַכֹּהֵן יֹשֵׁב עַל הַפֶּסֶט עַל מְזוֹזֹת הַיֵּכָל ה'. וְהִיא מֵרֶת נֶפֶשׁ וְתִתְפַּלֵּל עַל ה' וּבִכָּה תִּבְכֶּה.

«Г-сподь Воинств! Если Ты увидишь страдание рабы Твоей и вспомнишь обо мне, и не забудешь рабы Твоей, и дашь рабе Твоей сына, то я отдам его Г-споду на все дни жизни его, и бритва не коснется головы его».

Трезвая и благочестивая

И было, поскольку она долго молилась Г-споду, Эли стал следить за устами ее.

Хана же говорила про себя — только губы ее шевелились, а голоса ее не было слышно. И Эли счел её пьяной.

И сказал ей Эли: «Доколе ты будешь пьянствовать? Удали вино свое от себя!»

И отвечала Хана и сказала: «Нет, господин мой, я жена, скорбная духом, и вина и шехара я не пила, а изливала душу мою пред Г-сподом».

Не считай ты рабу твою женщиной негодной, ибо от великой печали и скорби своей говорила я доселе.

И отвечал Эли и сказал: «Иди с миром, и Бог Израиля даст тебе то, о чем ты просила Его.»

Ребе

Такая ли это ошибка?

Это вызывает вопросы:

А) Как мог священник Эли совершить такую ошибку и вместо того чтобы заметить, что она молится, изливая душу, он сделал совершенно полярный вывод — «счел её пьяной»?

И это притом, что согласно одному из мнений, Эли был первосвященником, о котором сказано, что он отделен

ותדר נדר ותאמר, "ה' צבאות, אם ראה תראה בעיני אמתך וזכרתני ולא תשכח את אמתך, ונתתה לאמתך זרע אנשים, ונתתיו לה' כל ימי חייו, ומורה לא יעלה על ראשו".

והיה כי הרבתה להתפלל לפני ה' ועלי שמר את פיה.

וחנה היא מדברת על לב, רק שפתייה נעות וקולה לא ישמע, ויחשבה עלי לשכרה.

ויאמר אליה עלי, "עד מתי תשתכרין? הסירי את ייגה מעליך".

ותען חנה ותאמר, "לא אדני, אשה קשת רוח אנכי, ויין ושכר לא שתיתי, ואשפך את נפשי לפני ה'.

אל תתן את אמתך לפני בת בליעל, כי מרב שיחי וכעסי דברתי עד הנה".

ויען עלי ויאמר, "לכי לשלום, ואלקי ישראל יתן את שלתך אשר שאלת מעמו".

לכאורה אינו מובן:

א) איך יתכן שתהיה לעלי הכהן טעות כזו⁵ - מן הקצה אל הקצה, ובמקום להכיר⁶ שהיא מתפללת בשפיכת הנפש - חשב שהיא "שיכורה"?

ובפרט לפי הדעה שעלי היה כהן גדול, שעליו נאמר⁷, "ויבדל..."

«чтобы освящать Святая Святых». И, разумеется, Эли оставался первосвященником даже после произошедшего и продолжал входить в Святая Святых в Йом Кипур в последующие годы, так как был достоин этой роли. Если бы первосвященник был несправедлив, его следовало бы заменить. Таким образом, Эли определенно находился на высочайшем духовном уровне.

Также стоит отметить, что в цепочке получения Торы от Моше, Эли указан как третье звено, как пишет Маймонид в своем введении к Мишне Тора: «Эли получил от Пинхаса, Пинхас от Йеошуа, а Йеошуа от Моше, учителя нашего».

Зачем нам рассказывают об этой ошибке?

Б) Даже если мы найдем объяснение ошибке Эли, все равно непонятно, зачем Торе рассказывать об этом. Ведь даже «о нечистом животном Писание не говорит плохо», а тем более о случае Эли, который не идет с ним ни в какое сравнение!

להקדישו קדש קדשים" - ובוודאי שגם לאחר מאורע הנ"ל נשאר עלי כהן גדול, והמשיך להיכנס ביום הכיפורים לקדש הקדשים בשנים שלאחרי זה, כיון שהיה ראוי לכך (שהרי מי שלא היה ראוי לכך, היו צריכים להחליפו כו'⁸, ועל כן צריך לומר שהיה בתכלית השלימות).

ולהעיר גם שבסדר קבלת התורה ממש רבינו נמנה עלי השלישי - כמו שכתב הרמב"ם בהקדמתו לספר הי"ד: "עלי מפינחס, ופינחס מיהושע, ויהושע ממש רבינו".

ב) אפילו אם תמצא הסברה לטעות של עלי¹⁰ - עדיין לא מובן, מדוע מסופר¹¹ על זה בתורה?¹² הרי אפילו "בגנות בהמה טמאה לא דבר הכתוב"¹³, על אחת כמה וכמה, להבדיל, בנוגע עלי הכהן!

דלבא (זח"ג לט, א), וגם ע"פ נגלה הרי ענינים ש"הובדלו .. לעבודת הקרבנות" (רמב"ם הל' כלי המקדש רפ"ד), שמחשבה עיקר בזה, ולשם ששה דברים הזכר נזכר (זבחים מו, ב במשנה), ועד"ז בשאר העבודות.

7 דברי הימים-א כג, יג.

8 ראה יומא ח, ב ובפרש"י.

9 מהנחה בלתי מוגה.

5 ועד שחנה אמרה לו "לא אדוני", "לא אדון אתה בדבר זה כו" (שמואל-א שם, טו ובפרש"י), שזהו ענין של היפך השבח (מהנחה בלתי מוגה).

6 להעיר דעלי נתמנה אותו היום שופט על ישראל (פרש"י שם, ט), שבאותו הזמן היו הם מנהיגי העם. וגם שופט סתם - הרי דיין צ"ל "דין דין אמת לאמיתו" (שבת י"ד, א. וש"ס). שקשור עם עיון במחשבת הנדון (עיון בתוס' שם ובכ"ב ח, ב).

ולהעיר, דכהנים בכלל שייכים לענין המחשבה, דעבודתם היא בחשאי וברעותא

Б. О чем мы молимся в Рош а-шана?

Ребе

Объяснение таково:

В молитвах Нового года мы находим два, казалось бы, противоположных аспекта:

והביאור בכל זה:

בנוגע לתפילות של ראש השנה
מצינו שני ענינים הפכיים:

Материальные и духовные просьбы

Рош а-шана – это день, когда отмеряются все нужды человека, как духовные, так и материальные. Поэтому в молитвах Рош а-шана мы просим о детях, жизни и пропитании, а также об успехе в духовных делах.

ראש השנה הוא יום הדין על
כל צרכי האדם, הן ברוחניות
והן בגשמיות¹⁴, ולכן מבקשים
בתפילות של ראש השנה על
בני חיי ומזוני, וגם על הצלחה
בענינים רוחניים.

Коронация Б-га

С другой стороны, известно, что целью нашего служения (основным выражением которого является молитва) в Рош а-шана является принятие Всевышнего в качестве царя. Как описывают это мудрецы: «Сделайте Меня царем над собой». Это отражено и в молитвах дня: «Царствуй над всем миром в славе Твоей», «Царь над всей землей» и т.д. Акт коронации и принятия Б-жьей власти достигается именно через абсолютное самозабвение, через подчинение себя Его власти, до такой степени, что человек вообще не чувствует своих желаний. Это подчинение, в свою очередь, побуждает Царя «принять» коронацию.

אבל מצד השני ידוע, שנקודת
העבודה (שעיקרה בתפילה) של
ראש השנה מתבטאת בהכרתת
הקב"ה למלך¹⁵, ובלשון חז"ל¹⁶:
"שתמליכוני עליכם" [וכפי
שאומרים בתפלת ראש השנה
"מלך על העולם כולו בכבודך",
"מלך על כל הארץ", ועוד] -
שהכרתת המלך וקבלת מלכותו
היא דוקא על ידי התנועה של
ביטול בתכלית, על ידי שמשעבד
את עצמו לגמרי תחת מרותו של
המלך, עד שאינו מרגיש כלל את
הרצונות שלו¹⁷ (וביטול זה מעורר
את המלך "לקבל" את ההכתרה).

מוגה).
12 ומוכן, שבשביל סיפור ברכתו של עלי, "לכי לשלום ואלקי ישראל יתן את
שלחך אשר שאלת מעמו" (שם, יז) - אין הכרח בהקדמת הסיפור שחשבה
לשכורה כו'. (מהנחה בלתי מוגה).
13 ב"ב קכג, א.

10 ראה רש"י (ועוד) שמואל-א שם, יג (יב). מפרשי הע"י ברכות שם. יד אפרים
וחכמת שלמה לשו"ע או"ח סק"א. ועוד.

11 ולהעיר, שאפילו בנוגע לנבואה, שהיא "דבר ה'", איתא בגמרא (מגילה יד, א)
שרק "נבואה שנצרכה לדורות נכתבה", ועאכ"כ בנוגע לסיפור [שאף שלאחרי
שנכתב בתורה הרי זה נעשה דבר ה', מ"מ, לא נכתב בתור נבואה, אלא בדרך
סיפור], שאם לא ה' ענין שנוגע לדורות, לא ה' נכתב בתורה (מהנחה בלתי

ПЕРВОИСТОЧНИК 2 Пиркей де-раби Элиэзер, 11

Адам встал на ноги и выглядел подобием Б-га. Животные увидели его и испугались. Приняв его за Творца, они собрались и поклонились ему. «Вы пришли поклониться мне?» — спросил Адам. «Давайте все вместе пойдем с гордостью и коронуем Б-га как нашего царя, ибо народ коронует царя; царь не коронует сам себя». Адам пошел и первым провозгласил Б-га царем, а животные последовали его примеру.

וְעָמַד אָדָם... עַל רִגְלָיו וְהָיָה כְּתָאֵר
כְּדַמוֹת אֱלֹקִים... וַיֵּרְאוּ אוֹתוֹ כָּל
הַבְּרִיּוֹת וַיִּתְּרָאוּ מִלִּפְנֵי, סְבוּרִין
שֶׁהוּא בּוֹרְאָן, וַיָּבֹאוּ לְהִשְׁתַּחֲוֹת
לִפְנָיו. אָמַר לָהֶם אָדָם: "לָמָּה בָּאתֶם
לְהִשְׁתַּחֲוֹת? בּוֹאוּ, אֲנִי וְאַתֶּם, וְנִלְךְ
וְנִלְבִּישׁ גָּאוֹת וְעַז, וְנִמְלִיךְ עָלֵינוּ לְמִי
שֶׁבָּרָאנוּ. וְאִם אֵין עִם מַמְלִיכִים אֶת
הַמֶּלֶךְ, הוּא מִמְלִיךְ עַצְמוֹ, וְאִם אֵין
עִם מְקַלְסִים אֶת הַמֶּלֶךְ, הַמֶּלֶךְ מְקַלֵּס
אֶת עַצְמוֹ". בָּאוּתָּה שְׁעָה פָּתַח אָדָם
אֶת פִּיו וְעָנָה כָּל הַבְּרִיּוֹת אַחֲרָיו,
וְהִלְבִּישׁוּ גָאוֹת וְעַז וְהִמְלִיכוּ עָלֵיהֶן
לְיוֹצֵרָן, וְאָמְרוּ: "ה' מֶלֶךְ גָּאוֹת לְבִשׁ".

Ребе

Самозабвение и подача запросов

Однако эти два аспекта противоречат друг другу. Когда человек стоит в полном самозабвении (перед Царем), он не в состоянии думать – не говоря уже о том, чтобы просить о собственных нуждах. Подобные просьбы означают, что человек все еще не избавился от личных желаний. в том числе и духовных (а тем более к материальных, которые фактически являются основным вопросом, рассматриваемым Небесным судом в Рош а-шана).

Для этого не требуется высокий духовный уровень. Это видно даже при коронации обычного царя: В сам момент коронации никому не придет в голову просить царя обеспечить подданного пищей на сегодня или

והרי ענינים אלו הם דבר והיפוכו:
בעת העמידה בביטול בתכלית
(למלך), אינו בגדר לחשוב
(ולבקש) אודות הצרכים שלו
(שזה שייך רק כשיש לו רצונות) -
אפילו בשייכות לצרכים רוחניים,
ועל אחת כמה וכמה בנוגע
לבקשות גשמיות (שעליהן הוא
עיקר הדין של ראש השנה¹⁴).

ובשביל זה לא צריך להיות בדרגה
גבוהה כו' - כמובן בפשטות גם
בהכתרת מלך בשר ודם, שכאשר
מכתירים את המלך, אין מקום
לכך שבשעת מעשה ובאותו

15 ראה בארוכה לקו"ש ח"ד ע' 1145 ואילך. ע' 1354 ואילך. ח"ט ע' 434 ואילך. 450
ואילך. 489 ואילך. וש"נ.
16 ר"ה טז, סע"א. וש"נ.
17 ראה ד"ה תקעו תש"א פ"ב (סה"מ תש"א ע' 2). ד"ה י"ט של ר"ה תש"ג פ"ב
(סה"מ תש"ג ע' 7).

14 כמ"ש "כי חק לישראל הוא מושפט לאלקי יעקב" (תהילים פא, ה): חק לישראל - מלשון "הטריפני לחם חוקי" (משלי ל, ח. לקו"ת ר"ה נד, ד. נה, סע"ד. ד"ה כי חק תש"י ספ"א, סה"מ תש"י ע' 15) - הוא הדין ומושפט על מזונות (כולל כל צרכים) גשמיים (ד"ה כי חק שם. ועוד); ו"מושפט לאלקי יעקב" הוא הדין ומושפט על ענינים רוחניים (ד"ה כי חק שם. ועוד) (עד כמה יומשך "גילוי אלקות בנפש" לשון הלקו"ת שם נו, א)).

завтра. Коронация — не время и не место для таких просьб; можно разрешить их и позже. То же самое должно относиться к Рош а-шана: когда мы коронуем Б-га, неуместно смешивать просьбы о «хорошей жизни», «благословении, мире, хорошем заработке, Избавлении, утешении и благоприятном вердикте Свыше».

מקום יבקשו ממנו לספק מזונם היום ומחר וכו'; עכשיו הוא זמן ההכתרה, ואין זה הזמן והמקום לחשוב אודות הצורך במזונות וכו' - על זה יחשבו מחר וכו'. ועל דרך זה בנוגע לראש השנה, שבזמן הכתרת הקב"ה למלך, אין מקום לבקש באותו מקום עבור "חיים טובים", "ברכה ושלום ופרנסה טובה ישועה ונחמה וגזרות טובות"¹⁹.

19 (מהנחה בלתי מוגה).

18 כמבואר בהגהות מיימוניות, הל' תשובה רפ"ג בשם הרמב"ן. הובא בלקו"ת ר"ה נט, ב.

В. Материальное – это духовное

Ребе

Материальное для духовного

Объяснение таково:

Когда еврей просит о своих нуждах в Рош а-шана, просьба должна быть не ради собственной выгоды – не ради изобилия в этом мире или даже в духовных делах. Скорее, она должна вытекать из работы «Сделайте Меня царем над собой».

Исполнение «Царствуй над всем миром в славе Своей», чтобы царство Б-га открылось повсюду, происходит через наше участие в мире, который мы превращаем в обитель для Него.

Есть искры святости, которые связаны с душой каждого человека и которые именно она в силах вознести ввысь. Они заключены в материальных предметах, которым предначертано Б-гом выпасть на нашу долю и стать частью нашей миссии. Поэтому мы просим Б-га обеспечить нас ими, чтобы посредством них выполнить часть миссии — «Царствуй над всем миром».

Таким образом, даже когда мы просим о личных нуждах в Рош а-шана, здесь нет примеси самостоятельности человека, ибо мы просим их исключительно ради Б-га.

והביאור בזה:

כאשר יהודי מבקש על עניניו בראש השנה, צריך להיות המבוקש לא בשביל התועלת שלו, בכדי שיהיה לו ריבוי בעניני עולם הזה (או אפילו ריבוי בענינים רוחניים), אלא כהמשך לעבודה של "תמליכוני עליכם":

כדי שיתקיים הענין של "מלוך על העולם כולו בכבודך", שבכל העולם תתגלה מלכותו של הקב"ה - הרי זה על ידי זה שיהודי עוסק בעניני עולם הזה ועושה מהם "מכון לשבתו יתברך"²⁰.

וכיון שלכל אחד מישראל יש ניצוצי קדושה השייכים לנשמתו והוא (דוקא) צריך לבררם²¹ - להיותם מלובשים בדברים הגשמיים שקבע הקב"ה לחלקו ולעבודתו - לכן מבקש היהודי מהקב"ה שישפיע לו דברים (צרכים) אלו, כדי שעל ידם ימלא את ה(חלק ב)ענין "מלוך על העולם כולו" השייך אליו.

ונמצא, שגם בבקשת צרכיו בראש השנה לא מעורב הרגש מציאות האדם, כיון שהוא מבקש אותם אך ורק בשביל הקב"ה²².

²⁰ בלשון הרב המגיד (אור"ת שם) "להשפיע בשכינת עוזו", "בשביל השכינה".

²¹ לשון התניא פל"ד.

²² ראה כש"ט סרי"ח. תורת הבעש"ט שהובאה לקמן בפנים ס"ו.

Напротив, подобное случается именно в состоянии полного самозабвения, в котором мы стоим во время коронации Б-га, поскольку задача вознесения искр святости, одухотворения мира, связана с самой сущностью нашей души.

Физическая жажда проистекает из духовной

Это можно понять благодаря объяснению Баал Шем Това стиха «Страдающие от голода и жажды, душа их (досл. "в них укутается") ослабла» (Теилим, 107:5). Он учил, что телесные голод по еде или жажда питья возникают из-за того, что «душа укутается в них» – душа стремится к содержащимся в пище или питье искрам святости, поскольку именно она в состоянии их вознести.

Другими словами, хотя телом мы испытываем естественное чувство голода к пище, в действительности это голод души по искрам святости, скрытых для нее, внутри этой пищи.

Так же и в нашем случае: когда мы молимся в Рош а-шана о том, чтобы Б-гудовлетворил наши материальные и духовные нужды, хотя внешне это кажется личным переживанием о детях, жизни и пропитании, на самом деле внутренняя логика нашего изливания души – это её «голод». Это стремление души осуществить Б-жественный замысел – посредством материального создать обитель для Б-га в этом мире.

ואדרבה - ענין זה בא דוקא מצד תכלית הביטול שעומד בו בעת העבודה של הכתרת המלך: כיון שבירור הניצוצות שייך וקשור עם עצם הנשמה.²³

ויובן זה על פי פירוש הבעש"ט²⁴ על הפסוק²⁵ "רעבים גם צמאים נפשם בהם תתעטף" - שהרעב והצמאון של הגוף לדבר מאכל או משקה באים מזה ש"נפשם בהם תתעטף", היינו, שהנפש רוצה לברר את ניצוצי הקדושה שבמאכל ובמשקה (כיון שניצוצות אלו שייכים אליו, "שהוא (דוקא) צריך לתקן")²⁶.

כלומר, שאף על פי שהאדם מרגיש רק את רעבונו הטבעי למאכל מצד הגוף, הרי באמת זהו ה"רעב" של נשמתו לניצוצי הקדושה שבמאכל השייכים אליו.²⁷

ועל דרך זה בענייננו: כאשר יהודי מבקש בראש השנה בתחנונים כו' שהקב"ה יתן לו את צרכיו הגשמיים והרוחניים, הנה [אף על פי שבחיצוניות הרי זה לפי שנוגעים לו הענינים; בני, חיי ומזוני, ומציאותו, הרי] האמת והפנימיות של שפיכת הנפש - ה"רעב" של הנשמה הוא למלא את הכוונה העליונה לעשות מהדברים הגשמיים דירה לו יתברך.

וש"נ) אודות דברי הבעש"ט בנוגע לקטרוג על בני שהיו ב"קערעשטעם" כו', שכל כוונת השתדלותם להרויח כמה רובלים כו' היא בשביל שיוכל להשיא בתו לת"ח (נעמען אַ איידם אויף קעסט") וכיו"ב (מהנחה בלתי מוגה).
27 ולהעיר גם מהסיפור הידוע (ראה סה"ש תרפ"ח ע' 20. וש"נ) אודות רבינו הזקן והמלאך, שלאחרי שעסקו בענינים הכי נעלים דיחודא עילאה, אכל רבינו הזקן בייגל עם חמאה כו' (מהנחה בלתי מוגה).

23 ראה גם לקו"ש ח"ג ע' 825. תו"מ ח"ל ע' 277. קונטרס ענינה של תורת החסידות סוס"כ (תו"מ חמ"ה ריש ע' 280).

24 כש"ט סקצ"ד (כה, ג). וראה מכתב כ"ק מו"ח אדמו"ר (נעתק תוכנו בלקו"ש ח"א ע' 177. תו"מ ח"ט ע' 99. וש"נ).

25 תהלים קז, ה.

26 ולהעיר גם מהסיפור הידוע (ראה כש"ט סקס"ה. וראה גם תו"מ ח"א ע' 213.

Что важнее: материальное или духовное?

Глубокое сердечное переживание при чтении «Кто упокоится, кто отправится в изгнание ...» в молитве У-нетане токеф превосходит то, что вкладывают в слова «Царствуй над всем миром во славе Своей» — это доказательство того, что таково и истинное положение вещей.

Хотя явная причина этого в том, что для души, когда она в теле, мирские дела ближе и трогают сердце больше, чем духовные, более глубокая причина в том, что конечный замысел Б-га — это именно иметь обитель в низшем мире. Поэтому эта цель резонирует и пробуждает самую сердцевину нашей души.

Вот почему наше глубочайшее переживание пробуждается именно в этих просьбах. Более глубокая причина заключается в том, что сама сущность души толкает ее к исполнению Б-жественного замысла — превратить мир в обитель Б-га.

Баал Шем Тов сначала помогал евреям материально

Стоит также отметить поведение Баал Шем Това. Начиная с 5472 (1712) г. — что на иврите складывается в слова «Да придет на него благословение» — он посвятил себя материальному благополучию еврейского народа. И лишь много лет спустя, в 5494 (1734) г., он начал распространение сокровенных знаний Торы.

ואדרבה: הא גופא שרואים שבני ישראל מתעוררים מעומק לבבם באמירת "ונתנה תוקף כו' מי ינוח כו'" יותר מאשר באמירת "מלך על העולם כולו בכבודך" כו' - הרי זו הוכחה, שכן הוא גם באמיתת הענין.

כי, אף על פי שהטעם הגלוי לכך הוא, שבהיותו נשמה בגוף, קרובים אליו עניני עולם הזה ונוגעים ללבו יותר מענינים רוחניים - הנה הטעם הפנימי בזה, לפי שכוונת עצמותו יתברך היא (דוקא) בדירה בתחתונים, ובמילא הרי זה נוגע ומעורר גם את איש ישראל בעצמיות נפשו²⁸;

ולכן מתעורר הוא וכו' בבקשות אלו דוקא²⁹, שבפנימיות הרי זו ההזזה העצמית של עצם הנשמה למלא את הכוונה העליונה לעשות את העולם דירה לו יתברך.

ולהעיר גם מהנהגת הבעש"ט³⁰, שתחילה התעסק בטובת בני ישראל בגשמיות, החל משנת תע"ב, ראשי תיבות תבוא עליו ברכה, ורק אחרי כמה וכמה שנים, בשנת תצ"ד, התחיל הענין של הפצת המעיינות כו'.

מעשרה בנים" הו"ע הכתר שלמעלה מע"ס (ראה אוה"ת דרושים לשבועות ע' קכח. ביאורו"ז להצ"צ פינחס ע' תקסז), ואעפ"כ, לא הסתפקה חנה בענינים שלמעלה מהשתלשלות כו', אלא רצונה ובקשתה שיומשך גם בהשתלשלות כו', ועד לבן כפשוטו בגשמיות.
30 ראה תו"מ חפ"א ריש ע' 286. וש"נ.

28 הקשורה עם העצם שלמעלה, כידוע תורת הבעש"ט (כש"ט בהוספות סקנ"ה ואילך. וש"נ) שהעצם ופשיטות של איש פשוט קשור עם העצם ופשיטות שלמעלה (מהנחה בלתי מוגה).

29 וכמודגש גם בנוגע לחנה - שאלקנה אמר לה "חנה למה תבכי.. הלא אנכי טוב לך מעשרה בנים" (שמואל-א שם, ח), ומבואר בזה (ראה סה"ל ול"ת להאריד"ל שמואל-א בתחלתו) ש"עשרה בנים" הו"ע עשר ספירות, ו"אנכי" (ש"טוב לך

Мы видим подобное поведение и у Алтер Ребе, основателя Хабада. Есть известная история о том, что он заключил со своим тестем договор, согласно которому деньги, полученные им в качестве приданого, останутся в его распоряжении, чтобы использовать их на свое усмотрение. Он использовал эти деньги для поддержки своих собратьев-евреев. Только позднее Алтер Ребе начал заботиться о духовных нуждах евреев.

ПЕРВОИСТОЧНИК 3 Сефер а-толдот Адмор а-закен, т. 1, стр. 82

Когда Алтер Ребе достиг брачного возраста, он согласился жениться на дочери рабби Йеуды Лейба Сегала из Витебска при условии, что приданое в 5000 рублей будет в его свободном распоряжении, без вмешательства тестя.

В течение первого брачного года, с согласия своей жены Штерны, Алтер Ребе отдал все свое состояние группе евреев, которые хотели заниматься земледелием, для покупки участков, скота и рабочих инструментов, жерновов и мастерских по обработке шерсти и льна.

Большие колонии были заложены возле Витебска, вдоль берегов реки Двины, благодаря Алтер Ребе, и он иногда публично призывал людей оставить торговлю на рынках и улицах и заняться земледелием. Он посещал землевладельцев и побуждал их ввести уроки Торы: Пятикнижие, Мидраш и Агаду ради блага простых людей, которые не понимали Мишну и Талмуд.

ועל דרך זה מצינו אצל רבינו הזקן, כידוע הסיפור³¹ שהתנה עם חותנו שהנדוניה תהיה ברשותו, שיוכל לעשות בה כרצונו, ונתנה עבור פרנסת בני ישראל, ורק לאחר זמן התחיל לעסוק בנוגע לרוחניות של בני ישראל.

מכיוון שבא רבנו הזקן לעונת השדוכין, הסכים להשתדך עם בת רבי יהודה ליב סגל מויטבסק, בתנאי אשר חמשת האלפים שקלי זהב שהבטיח לו לנדוניה, ימסרו לרשותו של רבנו הזקן לעשות בהם כחפצו, בלי שום התערבות מצדו של ר' יהודה ליב סגל.

ובשנה הראשונה אחר חתונתו, הנה בהסכמת רעותו הרבנית סטערנא, מסר את הונן בסך חמשת אלפים שקלי זהב, לקבוצת משפחות שרצו להסתדר בעבודת האדמה, כדי לקנות שטחי אדמה ובעלי חיים וכלי עבודה, ולסדר רחים, ובתי מטבח למאכל ולפשתים.

ישובים גדולים הסתדרו אז סמוך לעיר ויטבסק, לארץ הנחר דוניה, בכספו של רבנו הזקן, ומזמן לזמן היה דורש ברים לעזוב את הפרנסות של רוח בשוקים וברחובות, ולהסתדר בעבודת האדמה. והיה מבקר את בעלי הישוב ומעוררם לקבוצות לתורה, בחמש מדרש ואגדה, לטובת הפשוטים שלא הבינו במשנה ובגמרא.

31 ראה תו"מ שם ע' 357. וש"נ.
32 ב"ר פס"ז, ח. רות רבה פ"ד, ג. ועוד.

Ребе

Учимся у Б-га

Причина в том, что «праведники подобны своему Создателю». Так действует и Б-г, как учит Талмуд о «двадцати шести поколениях, которые Б-г создал в Своем мире до того, как даровал им Тору, в течение которых Он поддерживал их Своей добротой». Другими словами, сначала Б-г создал мир и питал Своих созданий добротой, и только потом, двадцать шесть поколений спустя, Он даровал людям Тору.

Эли думал, что Ханна просит для себя

Вот что значат слова «Эли счел ее пьяной». Эли считал Хану пьяной не в прямом смысле слова, а в контексте молитвы. Хана молилась так долго, что это казалось Эли чрезмерным, сверх должной меры. Это неуместно, когда стоишь перед Б-гом в Его доме.

Довод Эли состоял в том, что когда стоишь «перед Б-гом» – перед Святой Святой – ничто не должно иметь значения, кроме осознания, что ты перед Ним. Не должно быть места для просьб о материальном, даже для чего-то вроде «дай рабе Твоей сына», да ещё и для долгих молитв. Такая молитва, по его мнению, была формой «опьянения» своими

וטעם הדבר - לפי ש"צדיקים דומין לבוראם"³², וכך היתה גם הנהגת הקב"ה, כפי שמובא בגמרא³³ בנוגע ל"עשרים ושה דורות שברא הקב"ה בעולמו ולא נתן להם תורה וזן אותם בחסדו", היינו, שתחילה ברא את העולם וזן את ברואיו בחסדו כו', ורק אחרי כ"ו דורות נתן את התורה³⁴.

וזהו הפירוש בכך ש"יחשבה עלי לשיכורה". עלי לא החשיב את חנה לשכורה במובן הפשוט³⁵, אלא ל"שכורה" בענין התפלה. כלומר: כיון שתפלת חנה היתה באופן ש"הרבתה להתפלל"³⁶ - הרי זו תפילה יתרה על המידה, שאינה דבר הרצוי³⁷ כשעומדים לפני ה' בבית ה'.

טענת עלי היתה, שבשעה שעומדים "לפני ה'" - "לפני קדש הקדשים"³⁸ - לא צריך להיות נוגע לו מאומה מלבד עמדו "לפני ה'"³⁹; אין מקום כלל להיות מונח בבקשות על ענינים גשמיים, ואפילו לא בבקשה כמו "ונתתה לאמתך זרע אנשים"⁴⁰, ובפרט באופן של "הרבתה להתפלל"⁴¹

39 להעיר מתורת הבעש"ט (כש"ט סצ"ז) עה"פ (תהלים קב, א) "תפלה לעני גו' ולפני ה' ישפוך שיחו".

40 שמואל-א שם, יא.

41 להעיר מתפלת כהן גדול בהיכל ביום הכפורים (יומא נג, ב) - שהיתה "תפלה קצרה" (שם נב, ב - במשנה).

42 ומ"ש (שם, יג) "רק שפתי נעות וקולה לא ישמע" - י"ל שאין זה ההוכחה שהיא שכורה, כי אם: א) זה מורה על גדול השכרות שלה (בהתפלה על עניני עולם הזה), עד שרק "שפתי נעות גו'" (ב) כן צריך להיות - כדאיתא בברכות (לא, סע"א).

33 פסחים קיה, א.

34 מהנחה בלתי מוגה.

35 להעיר מסידור (קטז, א), דמ"ש עלי עד מתי תשתכרין הו"ע "שכורת ולא מיין" (ישעי' נא, כו).

36 שמואל-א שם, יא.

37 ראה שם לב, ב וברש"י ובתוד"ה כל המאריך שם. וי"ל שקס"ד דעלי ה"י דחנה היתה מצפה שתעשה בקשתה (וצע"ק שם לא, ב: "א"ל רבש"ע כו", דמשמע שכן הוא באמת). וצע"ק שלא הובאה מעלת המאריך בתפלתו בפוסקים שם. ואולי נכלל במש"כ בטושו"ע שם רסק"ד.

38 רלב"ג שמואל-א שם, יב.

желаниями – хорошими желаниями, но все же своими желаниями. Ее желание было настолько сильным, что она, казалось, не осознавала, где находится, стоя перед Б-гом.

Вот почему Эли сказал ей: «Удали вино свое от себя». Вино – это нечто положительное, как следует из того, что мы произносим над ним особое благословение и освящение. Мы не произносим благословений, когда потребляем нечто вредное. В то же время лишь потребляя вино в меру, оно становится положительным. Иначе обстоит дело с чрезмерным потреблением, как учит Талмуд.

Исходя из этого, становится понятно, почему Эли ждал завершения молитвы Ханы, прежде чем упрекнуть ее (согласно Раши слова «Эли следил за устами ее» означают, что он ждал). Если бы Эли думал, что она действительно пьяна, на первый взгляд, он должен был бы немедленно прервать ее и позаботиться о том, чтобы ее удалили из Храма.

Но поскольку Эли не думал, что она действительно пьяна, а лишь «опьянена» молитвой, он не прерывал ее. Хотя по его мнению такая молитва, при которой еврей молится Б-гу иступленно, является ненадлежащей – прерывать ее недопустимо. Это тем более верно в случае с Эли, который был первосвященником и, подобно

- שזהו מצב של "שכרות" של רצונותיה הטובים, אבל בכל זאת רצונות שלה ("ונתתה לאמתך")⁴²; הרצון שלה הוא חזק כל כך עד שאינה שמה לב היכן היא נמצאת, שהיא עומדת "לפני ה'".

וזהו שאמר לה "הסירי את יינך מעליך"⁴³ - ש"יין" הוא דבר טוב, והראיה שמברכים ומקדשים עליו (שהרי על דבר המזיק אין מברכים), אבל רק כשהוא במדה, מה שאין כן יתר על המדה, כפי שמובא בגמרא⁴⁴ שאז נעשה באופן בלתי רצוי כו'⁴⁵.

ועל פי זה יובן מדוע המתין עלי להוכיחה עד שסיימה תפלתה (כפי שמפרש רש"י "ועלי"⁴⁶ שומר את פיה"⁴⁷, לשון המתנה). לכאורה, כיון ש"ויחשבה... לשכורה"⁴⁸ היה לו מיד להפסיקה ולהבטיח שיוציאוה מבית ה'?

משום שעלי לא חשב שהיא שיכורה בפשטות, אלא שהיא שיכורה בענין התפילה. ולכן, הגם שהוא חשב שלא זהו הסדר הנכון של תפילה, אבל אף על פי כן לא הפסיקה עלי באמצע תפלתה, כי, כשרואים יהודי מתפלל להקב"ה - גם אם תפלתו היא באופן של שכרות כו' - חס ושלום להפסיקו

שמתפללת בשפיכת הנפש (מהנחה בלתי מוגה).

48 שמואל-א שם, יג.

49 אבות פ"א מי"ב.

50 פרש"י.

51 מהנחה בלתי מוגה.

43 שמואל-א שם, יד.

44 ראה ברכות כט, ב. ועוד.

45 מהנחה בלתי מוגה.

46 שם, יב.

47 ולהעיר, ש"שומר את פיה" פירושו גם שהי' מסתכל ומעיין בתפלתה, ועפ"ז מתחזקת יותר השאלה האמורה, איך יתכן שטעה וחשבה לשיכורה, ולא הבחין

Аарону, «любил людей». Он никогда бы не подумал прерывать молитву еврея. Поэтому он лишь «следил за устами ее», ожидая, окончания молитвы. Когда она закончила молиться, он сказал ей: «Доколе ты будешь пьянствовать?» – стремясь направить ее на путь истинный.

Разъяснение Ханы

На это Хана ответила: «Я изливаю душу мою пред Г-сподом». Ее молитва о сыне не была, не дай Б-г, актом «опьянения» собственными желаниями. Напротив – это было изливанием души из самых ее глубин, что и зовется стоянием «перед Б-гом». Стих гласит: «Ищите лика Моего; лика Твоего, Г-споди, буду искать я», что следует читать так: «Ищите лика Моего», потому что «лика Твоего, Г-споди, буду искать я». Слова «лика Твоего» (ивр. «Панеха») также можно читать как «сокровенного Твоего». В этом состоянии у нее вообще не было личного желания; все ее существо было занято и соединено с Б-гом.

Это также объясняет, почему она сразу дала обет, что если Б-г даст ей сына, она посвятит его Ему пожизненно. Ибо ее просьба была не для себя,

בתפלתו! ובפרט כשמדובר אודות עלי, שהיה כהן גדול, בדוגמת אהרן שהיה "אוהב את הבריות"⁴⁹ - בודאי שלא יעלה על דעתו להפסיק יהודי באמצע תפלתו. ולכן היה רק "שומר את פיה", "מצפה מתי תפסיק"⁵⁰, וכשהפסיקה תפלתה, אמר לה "עד מתי תשתכרין גו'", בגלל שרצה להעמידה על הדרך הישרה כו'⁵¹.

ועל זה השיבה חנה⁵² "ואשפוך את נפשי לפני ה'": לא זו בלבד שתפלתה ל"זרע אנשים" אינה ענין של "שכרות" חס ושלום ברצונות שלה, אלא אדרבה - זוהי השתפכות של פנימיות הנפש, שדוקא זה שייך למצב של עמידה "לפני ה'", וכמו שנאמר⁵³ "בקשו פני (כיון ש)את פניך ה' אבקש"⁵⁴ - ללא רצון שלה כלל; כל מציאותה היא היותה "חבוקה ודבוקה בך".

ובזה יובן גם שמיד בבקשתה נדרה שאם "ונתתה לאמתך זרע אנשים", אזי "ונתתיו לה' כל ימי חייו"⁵⁵: כל חייו יהיו (לא שלו, אלא) מסורים לקב"ה; כיון

ורלב"ג שמואל-א שם, ט) - שיושב במקדש כל היום (רמב"ם הל' כלי המקדש פ"ה ה"ז), ולכן, מצד בחינה זו, שאילת צרכיו ולעמוד לפני ה' הם מצבים הפכים. 55 שמואל-א שם, יא.

56 כמודגש גם בבקשתה גופא - "זרע אנשים", ופי' חז"ל (יל"ש עה"פ) "אנשים חכמים ונבונים וגדולים וצדיקים אמרה (חנה) .. שהם לשמו של הקב"ה".

52 כ"ק אדמו"ר שליט"א דיבר בהתרגשות גדולה, בהטעימו את הפסוקים "לא אדוני אשה קשת רוח אנכי ויין ושכר לא שתיתי", "איך בין ניש שיכור", "ואשפוך את נפשי לפני ה'", "אינגאנצן אויסגעגאסן צום אויבערשטן" ... "ניש געבליבן קיין מציאות פאר זיך" ... שכמידי פעם נקטע קולו בבכי (המו"ל).

53 תהלים כז, ח. לקו"ת נצבים מוד, ב-ג. שבת שובה סו, ג ואילך.

54 ויש לומר, דווקא שעלי לא הרגיש בזה, הוא מפני שענינו של כהן (ולוי) הוא להבדל מדרכי העולם ולעמוד לשרת לפני ה' (רמב"ם הל' שמיטה ויובל בסופן) [ובפרט להדריעה שעלי היה כהן גדול (מדרש שמואל (שוח"ט) ספ"א. רד"ק

а только ради имени Б-га, истина, которую она глубоко чувствовала в своей душе.

Отсюда урок для каждого из нас в служении Б-гу в Рош а-шана.

Когда мы стоим, прося Б-га о наших материальных – или даже о духовных – нуждах, внутри нас говорит голос души, сам «Эли-священника», который бросает нам вызов: «Доколе ты будешь пьянствовать?» Как ты можешь думать о мирских делах и личных просьбах сейчас, во время коронации Царя?

И все же, несмотря на это, мы все равно должны высказывать такие просьбы. Наоборот, именно к этому призывает ответ Ханы. Ибо каждый еврей, даже если поначалу кажется, что он просит ради себя, на глубинном уровне его просьба («Я изолью душу свою пред Г-сподом»): изливание души из самой ее глубины, занятой и соединенной с Б-гом, единой с Его сущностью.

Ответ Ханы полностью снял возражение Эли. Он согласился с ней до такой степени, что благословил

שבקשתה ל"זרע אנשים" אינה בשביל עצמה, אלא רק לשמו של הקב"ה⁵⁶, שנרגש בנפשה פנימה.

ומזה יש לכל אחד מישראל הוראה בעבודתו יתברך בתפלתו בראש השנה:

בשעה שיהודי עומד בראש השנה לבקש מהקב"ה על צרכיו הגשמיים, או אפילו הרוחניים - ישנה בחינת "עלי הכהן" שבנפשו, הטוענת אליו: "עד מתי תשתכרין!" מה מקום עתה למחשבה אודות עניני עולם הזה וצרכים אישיים, בזמן כזה של הכרת המלך!

ואף על פי כן, צריך לבקש על ענינים אלו, כי אדרבה - זה גופא מעורר את המענה⁵⁷ של חנה, שאצל כל אחד מישראל, אפילו מי שלעת עתה חושב אודות צרכיו בשביל עצמו, הרי הפנימיות של בקשתו היא - "ואשפוך את נפשי לפני ה'", השתפכות של פנימיות הנפש, שהיא "חבוקה ודבוקה בך", דבר אחד עם עצמותו יתברך⁵⁸.

וכשם שהמענה של חנה תירץ לגמרי את טענת עלי, ואדרבה, עלי הסכים עמה, ועד שנתן לה את

ובבעה"ט) - מהנחה בלתי מוגה.

60 ראה הערה 22.

61 ובאופן ש"הו' יחתו מריביו" (שם ב, י"ד) - שכללות הענין ד"מריביו" שייך רק למטה, מצד ההעלם וההסתור כו', ואעפ"כ פועלת עבודת בני' ש"החתו מריביו", ולכן צריך הקב"ה ליתן לו כל צרכיו, כדי שיוכל להתעסק ולפעול הענין ד"הו' יחתו מריביו", ועד למ"ש בסיום ההפסדה: "ויתן עוז למלכו וירם קרן משיחו" (מהנחה בלתי מוגה).

62 כולל גם - שההמשכה אינה נשארת ברוחניות בעולם העליון [ועד שלפעמים יש צורך בענין ש"אדם נדון בכל יום" (ר"ה טז, א) בנוגע להמשכת וירידת ההשפעה למטה, כמבואר בארוכה בקונטרס ומעין (סוף מאמר יז ואילך)]. אלא נמשכת למטה בגשמיות באופן ד"עד מהרה ירוץ דברו" (תהלים קמו, טו). וראה לקו"ת ס"פ קרח), ובפרט מצד ענין הכתרת הקב"ה למלך, שאז הסדר הוא ש"הנחה למדינות עשה" (כמובא בכ"מ בנוגע לר"ה (ראה גם שיחת יום ב' דר"ה תשט"ז בסופה (תר"מ ח"ג ע' 13). וש"י), ולכן בודאי שלא מתחשבים עם דברים המעכבים וכו', ונמשכת ההשפעה למטה בגשמיות כו' (מהנחה בלתי מוגה).

57 להעיר מהידוע במעלת תלמוד בבלי לגבי תלמוד ירושלמי (ראה תר"מ ח"ז ע' 174. וש"י) - דוקא בגלל היותו לאחר הקשיית והשק"ש ד"במשכים הושיבני" (איכה ג. ו. וראה סנהדרין כד, א), ודוגמתו בנדר"ד, שיש עילוי מיוחד בעבודת כל אחד מישראל באופן שתחילה ישנה אצלו הטענה "עד מתי תשתכרין", ולאח"ז בא המענה ד"ואשפוך את נפשי לפני ה'" (מהנחה בלתי מוגה).

58 ומצד ענין זה - אין נפק"מ מהי בקשתו בתפלה (שלא לא שאל עלי את חנה מה ביקשה בתפלתו), אם זו תפלה וביקשה של "ראשיכם שבטיכם" או של "חוטב עצין" ו"שוואב מימין" (ועד"ז בנוגע לחילוקי דרגות אלו כפי שהם בכל אחד מישראל גופא); אם הוא מתעורר ובוכה באמירת "מלך על העולם כולו בכבודך", או כשמבקש "על ישראל עמך כו' ועל מלכות בית דוד משיחך", "צמיחת קרן לדוד עבדך", או שמתעורר ובוכה באמירת "אבינו מלכנו כתבנו לחיים טובים וכו'", במעמד ומצב ד"ואשפוך את נפשי לפני ה'" - לא שייך לומר שישנו זמן מסוים שבו אין מקום לבקשה על ענינים גשמיים!... וכשם שלא שייך למדוד ולהגביל את משך זמן התפלה לפי השעון: כך וכך רגעים לברכות ק"ש, כך וכך רגעים לק"ש, וכך וכך רגעים לתפלת שמו"ע (מהנחה בלתי מוגה).

59 חסר א', בדוגמת מ"ש בנוגע לר"ה: "מרשית השנה", חסר א' (עקב יא, יב

и заверил: «Б-г Израиля даст тебе то, о чем ты просила Его». Так и Б-г исполняет просьбы каждого еврея о хорошем и сладком новом годе в прямом смысле слова, давая осязаемое и явное благо детям, в жизни и в зарботке в изобилии.

ברכתו והבטחתו: "ואלקי ישראל יתן את שלתך" ⁵⁹ אשר שאלת מעמו" ⁶⁰ - כך ממלא הקב"ה את בקשתו של כל אחד מישראל, לשנה טובה ומתוקה, כפשוטה ⁶² - בטוב הנראה והנגלה, בבני חיי ומזוני (ובכולם) רוויחי.

ПЕРВОИСТОЧНИК 4 Шмуэль I, 1:19-20

Великое чудо

И встали они рано утром, и поклонились перед Г-сподом, и возвратились, и пришли в дом свой в Раму. И познал Элькана Хану, жену свою, и вспомнил о ней Г-сподь.

וַיִּשְׁכְּמוּ בַבֹּקֶר וַיִּשְׁתַּחֲווּ לִפְנֵי ה', וַיָּשֻׁבוּ וַיָּבֹאוּ אֶל בֵּיתֵם הַרְמֵתָה, וַיֵּדַע אֱלִקָנָה אֶת חַנָּה אִשְׁתּוֹ וַיִּזְכְּרָהּ ה'.

Когда пришло время, Хана зачала и родила сына, и назвала его Шмуэль, ибо сказала: «У Г-спода я испросила его».

וַיְהִי לְתַקְפוֹת הַיָּמִים, וַתַּהַר חַנָּה וַתֵּלֶד בֵּן, וַתִּקְרָא אֶת שְׁמוֹ שְׁמוּאֵל, כִּי מִה' שָׂאֲלָתִיו.

КЛЮЧЕВЫЕ МОМЕНТЫ

• В афтаре праздника Рош а-шана мы читаем о Хане, которая была бесплодна и молилась в Мишкане в Шило, чтобы Б-г благословил ее детьми. Эли-священник увидел ее молитву и подумал, что она пьяна, но она объяснила, что молилась Б-гу исступленно.

Ребе спрашивает:

- Как может быть, что такой праведный человек, как Эли, мог принять женщину в искренней молитве за пьяную?
- Почему Тора рассказывает об этой ошибке, которая, кажется, принижает Эли?
- В молитвах Рош а-шана мы сосредотачиваемся на двух, казалось бы, противоположных аспектах: с одной стороны, на просьбах о материальных нуждах; с другой стороны, на коронация Б-га, которая требует поступиться личными желаниями. Как могут сосуществовать эти две противоположности?

Объяснение:

- Когда еврей просит о материальном в Рош а-шана, то внутренне делает это не ради личного комфорта, а для исполнения Высшего замысла, явления власти Б-га в мире через вознесение искр святости, вложенных в материальные вещи, тем самым создавая для Него обитель в низшем мире.
- Баал Шем Тов объясняет: голод является следствием стремления души поднять искры святости, скрытые внутри пищи. Так же и с молитвами Рош а-шана: за материальными просьбами стоит более глубокое желание души исполнить Б-жественный замысел.

Вот почему мы чувствуем большее волнение от тех частей молитвы, которые касаются наших нужд, поскольку именно через них реализуется Б-жественный замысел.

Понимание истории Эли и Ханы:

- Эли считал неуместным просить о материальных нуждах, не связанных со служением Б-гу.
- Однако Хана разъясняет, что ее просьба не эгоистична, но является изливанием души, чтобы привести в мир детей, которые будут посвящены Б-гу..

Вывод:

В молитвах Рош а-шана следует объединить голос Эли с голосом Ханы: С одной стороны, помнить, что суть дня — это коронация Б-га, что требует абсолютной преданности Его воле. С другой стороны, просить о материальных нуждах с пониманием и осознанием того, что они являются частью нашего служения Б-гу и нашей миссии превратить мир в обитель Б-га.